

opusdei.org

Osobní prelatura - otázky a odpovědi

Profesor Carlos José Errázuriz odpovídá na otázky o Opus Dei u příležitosti 25. výročí jeho povýšení na osobní prelaturu.

08.12.2007

Mons. Carlos José Errázuriz Mackenna je Chilan a působí jako profesor kanonického práva na Papežské univerzitě Sv. Kříže v Římě. Je také poradcem Kongregace pro nauku víry, Kongregace pro bohoslužbu a svátosti a poradcem Papežské rady pro výklad

legislativních textů. Mezi jiným je autorem knihy Právo a spravedlnost v církvi vydané vydavatelstvím Giuffré Editori.

1. Můžete vysvětlit pojem osobní prelatury?

Osobní prelatura je částí katolické církve v tom smyslu, že ji tvoří konkrétní věřící a má hierarchickou strukturu. V čele je prelát, který je principem jednoty, s nímž spolupracují kněží a diakoni. Hlavní charakteristikou osobní prelatury je podpora křesťanského života a evangelizační činnost, která v tomto ohledu doplňuje úkol, jež má církev v rámci každé diecéze, k níž věřící osobní prelatury patří.

Doplňující funkce osobních prelatur se může projevovat mnohými způsoby, ale vždy k duchovnímu dobru věřících. Například je třeba co nejvíce zapojit do náboženského života vystěhovalce. Proto se zřídí

prelatura, jejíž kněží jsou připraveni se postarat o specifické potřeby těchto lidí. Nebo jako v případě prelatury Opus Dei se může stát, že nějaká církevní skutečnost, která vzniká na základě charismatu (tj. na základě daru, kterým Bůh obdarovává církev), už v sobě vlastnosti této osobní prelatury zahrnuje.

2. Jak způsobem se osobní prelatura zřizuje?

O vytvoření osobní prelatury rozhoduje církev, kterou reprezentuje papež, přičemž byly předem konzultovány zúčastněné Biskupské konference. Cílem je účinnější služba duším. Pochopitelně toto rozhodnutí předpokládá, že osobní prelatura bude mít ustavující prvky, k nimž patří společnost věřících v čele s prelátem, kněží, kteří mu pomáhají, a specifický církevní důvod.

3. Od kdy existují v církvi osobní prelatury?

Ačkoliv se v minulosti vyskytovaly podobné případy hierarchických struktur osobního typu (vojenské vikariáty), podoba osobních prelatur je ovocem apoštolského ducha II. vatikánského koncilu, který následně přijal současný Kodex kanonického práva. První prelatura, která byla zřízena, byla prelatura Opus Dei na základě apoštolské konstituce Ut sit Jana Pavla II. dne 28. listopadu 1982.

4. Kolik osobních prelatur nyní existuje? Proč jich není více?

V současné době existuje pouze osobní prelatura Opus Dei. To že se až dosud nezřídily další se vysvětluje samotnou novostí osobních prelatur, které mají být v církvi zárukou solidnosti, a které mají harmonicky vrůstat do diecéze, v níž působí. Kromě toho již existují jiná církevní vymezení, např. vojenské

ordinariáty, které jsou organizované stejným způsobem, tj. mají osobní i doplňující úlohu v diecézi.

5. Co mají podobného a čím se odlišují osobní prelatury od diecéze, náboženských řádů a hnutí?

Je dobré mít na zřeteli, že všechny církevní skutečnosti, ať už jsou jakékoliv povahy, mají účast na stejném životě i cíli jediné církve. Proto jsou všechny povolány žít v téže církevní společnosti a navzájem se milovat.

Jak osobní prelatury, tak diecéze jsou společnosti věřících, které mají hierarchickou strukturu. Diecéze jsou místní církve a zahrnují všechny věřící daného území. Osobní prelatury žijí a působí v jedné nebo více diecézích a spolupracují s nimi prostřednictvím naplňování svého konkrétního cíle v církvi, přičemž vztah mezi nimi se vzájemně doplňuje.

Věřící mohou vytvářet uvnitř církve společenství asociativního charakteru, aniž by měla hierarchickou strukturu jako je tomu naopak u diecézí a prelatur. Uskutečňují tak náboženské aktivity, které mohou mít různý cíl. Některá společenství jako bratrstva nebo charitativní sdružení nepředpokládají u svých členů žádné konkrétní povolání. Jiná naopak předpokládají, že věřící jsou povoláni, aby měli na určitém charismatu účast. Náboženské řády a kongregace sdružují věřící povolané konkrétním charismatem a tito věřící veřejně a oficiálně svědčí svým životem a apoštolskou činností o radikálnosti evangelia.

Hnutí jsou asociativní společenství, která mají charismatický původ, a zahrnují všechny třídy věřících, zvláště laiky, jež žijí ve světě. Laičtí věřící ustanovují mezi sebou svazky

bratrství a apoštolátu úzce spojené s jejich charismatem.

6. Čím bylo Opus Dei, než se stalo prelaturou? V čem se liší stanovy z roku 1950 od stanov současných?

Už při svém založení 2. října 1928 bylo Opus Dei, i když teprve zárodku, ve své podstatě totožné s široce rozšířeným Opus Dei jak ho známe dnes. Je částí církve, skládá se z věřících a má hierarchickou strukturu, v jejímž čele je kněz, kterým byl nejprve zakladatel sv. Josemaria Escrivá de Balaguer. Tato univerzální církevní realita musela být přirozeně uznaná církví a byl proto nutný zásah Svatého stolce, aby jí dal hierarchickou strukturu. Byl to dlouhý proces, protože se jednalo o jev, který v životě církve dříve neexistoval.

Dříve než bylo Opus Dei povýšeno na osobní prelaturu, která mu dokonale odpovídá, bylo schválené jako

sekulární institut. To umožňovalo, aby všichni věřící, kněží i laici patřili do stejného církevního společenství, a dávalo jistou pravomoc knězi, který byl v jejím čele. Stanovy z roku 1950 věrně zachycovaly realitu Opus Dei, ale protože musely odpovídat podobě sekulárního institutu, obsahovaly prvky, které nezapadaly do sekulárního společenství, jež je vlastní charismatu Opus Dei. Tyto prvky se nyní již ve stanovách prelatury neobjevují.

7. Jak velkou má Opus Dei autonomii, od té doby co existuje jako prelatura? Dá se mluvit o Opus Dei jako o církvi v církvi?

Žádná část církve nevytváří „církve v církvi“, ale právě naopak: každá její část spojení s celou církví posiluje. Věřící Opus Dei jako takoví jsou a také se považují za živé členy univerzální církve své diecéze, na jejímž životě se účastní stejně jako

ostatní věřící. Kromě toho je třeba mít na paměti, že tato prelatura na rozdíl od případných jiných prelatur se nezabývá některými obvyklými pastorálními činnostmi (křty, biřmování, svatby, pohřby atd.). Naopak věnuje zvláštní pozornost formaci svých věřící a těm, kteří jsou v kontaktu s její apoštolskou činností (duchovní cvičení a obnovy, studium posvátných věd, osobní duchovní vedení atd).

Legitimní autonomie Opus Dei, která je nutná na uskutečňování jejího náboženského poslání, jak je to ostatně vlastní v různých stupních každému věřícímu a každému církevnímu společenství, je vždy autonomie ve spojení s univerzální církví, římským papežem, partikulárními církvemi a diecézními biskupy. V tomto smyslu se těší Opus Dei se svou současnou strukturou jako prelatura autonomii, která je vlastní entitám majícím v

církvi hierarchickou strukturu (její hlava má autoritu biskupa), a která se odlišuje od autonomie, jež je vlastní entitám s asociativní povahou.

8. Jaké je poslání prelatury Opus Dei? Co je zvláštní na tomto poslání, které nenalzáme u ostatních společenství církve?

Poslání prelatury Opus Dei je stejné jako spásonosné poslání celé církve. Uskutečňuje se podle specifického charismatu posvěcování a vykonávání apoštolátu v profesionální práci a v rámci každodenního života. Zvláštní na tomto charismatu a na tomto poslání je to, že je to dar od Boha. Ale tak je tomu u každého charismatu. Nejprve ho dostal sv. Josemaria jako zakladatel a potom jeho duchovní dcery a synové a také všichni ti, kteří se na tomto daru větší nebo menší měrou podílejí. Skutečnost že toto

charisma dalo vzniknout prelatuře není důsledkem nějakého jednoduchého rozhodnutí založeného na účelnosti, ale odvozuje se ze samotné skutečnosti tohoto charismatu, což nutně znamená vytvoření hierarchicky strukturované společnosti věřících.

9. Jak je prelatura Opus Dei spravována? Kdo ji řídí?

Jako u každé prelatury řízení prelatury Opus Dei přísluší jejímu prelátovi a vikářům, kterým na různých úrovních pomáhají rady, v nichž pracují další věřící. Většina z nich jsou laici, jak muži, tak i ženy. Kromě toho mají laičtí věřící rozhodující roli při organizování a uskutečňování formačních aktivit Opus Dei.

10. Jak se zajišťuje financování?

Prelatura Opus Dei je financována stejným způsobem jako diecéze nebo

ostatní prelatury, tj. především příspěvky svých členů a ostatních osob, které ekonomicky spolupracují při vykonávání svého poslání.

Apoštolské iniciativy napojené na prelaturu v oblasti vzdělání, zdraví, sociálního rozvoje atd. - přičemž prelatura je zodpovědná pouze tam, kde tyto iniciativy naplňují svého křesťanského ducha - jsou financovány jako ostatní instituce tohoto typu v kterékoliv zemi.

11. Komu je podřízen prelát Opus Dei? Kdo ho jmenuje?

Prelát Opus Dei i samotná prelatura a také všechna církevní území závisí na Svatém stolci neboli římském papeži a na orgánu, který mu pomáhá ve věcech diecézí a prelatur, tj. na Kongregaci pro biskupy.

Prelát Opus Dei je jmenován papežem na základě postupu, který určí preláta podle stanov prelatury. Stanovy počítají s názorem věřících

prelatury na nejvhodnějšího kandidáta kněze. Římský papež potom může povolat preláta k přijetí biskupského svěcení, které sice není nutné, ale je velmi vhodné z hlediska jeho hierarchického poslání jako pastýře. Tak tomu bylo u obou prelátů, Mons. Álvaro del Portillo a Mons. Javier Echevarría.

12. Patří k prelatuře i laici, nebo jenom kněží?

Jedni i druzí patří k prelatuře stejným způsobem. V prelatuře existuje základní rovnost mezi všemi věřícími jak z hlediska jejich důstojnosti, tak z hlediska jejich poslání jako křesťanů. Je tomu tak v celé církvi a v jakékoliv její části. Zároveň je mezi laiky a kněžími podstatný rozdíl. Tato různost je základem organické spolupráce mezi kněžími a laiky na stejném poslání církve. Chápat prelaturu jako instituci, která je tvořená pouze

kněžími, by znamenalo popírat jak realitu Opus Dei, tak samotnou specifickou novost a charakter prelatur. Toto pojetí by vidělo prelatury jako sdružení inkardinovaných kněží, jako instituce, které jsou jistě důležité v životě církve, ale diametrálně se liší svým asociativním a čistě klerikálním charakterem.

Nicméně realita Opus Dei asociaci kněží obsahuje, a to Kněžskou společnost Sv. Kříže, která je od prelatury neoddělitelná. Kněžská společnost Sv. Kříže má na starosti pouze duchovní život svých členů: nezabývá se jejich pastorační činností, která se nijak z důvodu tohoto členství nemění. Členy asociace jsou kněží prelatury a další diecézní kněží, kteří též přijali povolání do Opus Dei, aby se v tomto svém kněžském povolání posvěcovali. Nevytváří oddělenou skupinu, ale usilují o to, aby jejich

služba a začlenění do diecéze, jejich místo ve službě církvi bylo stále plodnější, v úplné a srdečné poslušnosti biskupu diecéze, který je jedinou církevní autoritou, jíž jsou podřízeni, a v bratrském spojení se všemi ostatními kněžími.

13. Jaký je rozdíl mezi obyčejným katolíkem, který více méně praktikuje, a osobou z Opus Dei?

Není zde žádný rozdíl, protože osoba z Opus Dei je obyčejný katolík, který přijal specifické povolání v rámci svého křesťanského povolání, aby byl částí duchovní rodiny a aby se snažil být lepším křesťanem a spolupracoval na poslání církve. Toto povolání ho neodlišuje od ostatních, neboť neznamená takovou změnu života, jehož vnější forma by ukazovala na následování Krista, jako je tomu u povolání řeholního. Sekularita je podstatnou charakteristikou všech věřících Opus

Dei a to i pro ty, u nichž je částí tohoto povolání život v celibátu. Samozřejmě že pokud chápeme obyčejným katolíkem toho, kdo není nijakým způsobem zavázán Pánu a církvi, věřící Opus Dei se snaží seč mohou, aby nebyli s tímto typem nijak spojováni. Uvědomují si, že mají svým způsobem života připomínat ostatním, že následovat Krista bezvýhradně je normální, čemuž často lidé bez této křesťanské perspektivy nerozumí.

14. Jak je možné, že se pro člena prelatury vyžaduje specifické povolání?

Jistěže není tento požadavek povolání u osobních prelatur zásadní. Prelatury se mohou zakládat za značně rozdílných okolností, obvykle jsou to sociální pouta mezi jejich věřícími.

Nicméně je možné, aby se povolání vyžadovalo, pokud je specifické

povolání v samotné církevní realitě obsaženo. A tak je tomu v případě Opus Dei. Církev uznává a staví se kladně k tomu, co pochází od Ducha Svatého, bez něhož by celá prelatura Opus Dei přestala existovat.

15. K čemu se zavazuje ten, kdo se začleňuje do Opus Dei?

Začlenění do prelatury Opus Dei je podstatně spojené s osobním povoláním tohoto věřícího. Začlenění proto znamená závazek žít vše, co se tohoto povolání týká. Závazek se z vnější stránky uplatňuje výlučně na úrovni náboženského života a nikdy nezasahuje do světské povahy věcí. Jedná se o povinnosti, které se týkají duchovního života, formace a aktivní účasti na apoštolských iniciativách, jež organizuje prelatura. Protože jsou to pouze oblasti, v nichž se věřící může svobodně rozhodovat, závazek u prelatury je v dokonalé harmonii s povinnostmi věřícího k univerzální

církvi a k církvi partikulární a také s dalšími závazky, k nimž se přirozeně nebo o vlastní vůli zavázal. Zapojení do Opus Dei má pomoci věřícímu plnit si své každodenní povinnosti v církvi i v občanské společnosti.

Pro některé věřící znamená tento závazek také apoštolský celibát a větší dispozici k apoštolským aktivitám prelatury.

16. Jaké vztahy existují na úrovni institucionální mezi Opus Dei a diecézí? Vykonává svou pastorační práci v souladu s náboženskými a dalšími církevními institucemi?

Život prelatury vrůstá jako živá část do každé diecéze. Proto je prelatura ve stálém kontaktu s diecézí i s jejím biskupem. Kromě toho aby mohla začít práce prelatury v diecézi nebo aby se mohly otevřít její centra, je nutná z právního hlediska intervence biskupa. Nejdůležitější jsou nicméně trvalé vztahy, které napomáhají k

harmonickému životu v diecézi a pastoračním cílům biskupa diecéze.

Prelatura Opus Dei je ve styku se všemi náboženskými entitami, které v diecézi existují. V rámci legitimní církevní autonomie každé entity nabízí život diecéze, do které všechny tyto skupiny patří, nejednu příležitost ke vzájemnému kontaktu a spolupráci. Je dobré mít na zřeteli, že Opus Dei nevytváří oddělenou skupinu v diecézi a není a ani nejedná jako asociace. Proto mohou být jeho členové svobodně zapojeni v asociativních sdruženích sekulárního charakteru.

17. Jaký užitek má diecéze z práce věřících Opus Dei?

Práce a celý život členů Opus Dei je částí duchovního a apoštolského dobra diecéze a to do takové míry, do jaké jsou věrni svému povolání. Jak vyplývá z charismatu Opus Dei, jeho věřící přispívají k dobru diecéze - a

totéž se může říci o přínosu obrovské většiny katolíků - v oblasti sekulárního života, tj. v rodinném a kulturním prostředí, na poli ekonomickém a politickém atd. V těchto oblastech se členové Opus Dei, kteří se těší stejné svobody a autonomie jako kdokoliv jiný, snaží naplňovat radikální požadavky evangelia, tj. sloužit druhým z lásky k Bohu.

.....

pdf | dokument generován automaticky
z [https://opusdei.org/cs-cz/article/
osobni-prelatura-otazky-a-odpovedi/](https://opusdei.org/cs-cz/article/osobni-prelatura-otazky-a-odpovedi/)
(28.03.2025)